

GÜRCÜSTAN ÜÇÜN 50 YENİ İMKAN

Gürcüstan ilə Avropa İttifaqı arasında assosiyasiyalашdırma barəsində razılaşma beynəlxalq razılaşmadır ki, bununla da Gürcüstanın Avropa İttifaqına bütün sahələrdə yaxınlaşması baş verəcək. Gürcüstan ilə Avropa İttifaqı arasında assosiyasiyalашdırma barəsində razılaşmanın bir hissəsini azad ticarət barəsində razılaşma təşkil edir. Assosiyasiyalашdırma razılaşmasının həyata keçirilməsi Gürcüstanın Avropa növü dövlət kimi formalaşmasına imkanlar yaradacaq. Razılaşma 1000-ə qədər səhifəni əhatə edir və Gürcüstan qanunvericiliyinin mərhələ şəkildə Avropa İttifaqı qanunvericiliyinə yaxınlaşmasını nəzərdə tutur.

Assosiyasiyalашdırma barəsində razılaşmanın ilkin təstiqi 2013-cü il noyabrın 29-da baş verib. Bu da o deməkdir ki, «Mövcud mətn yalnız redaksiya düzəlişlərinə aiddir. Razılaşmanın imzalanması 2014-cü ilin avqustunda planlaşdırılıb. Assosiyasiyalашdırma razılaşmasının bir hissəsi, o cümlədən azad ticarət barəsində olan hissəsi sənədin elə imzalandığı andan qüvvəyə minəcək. Onun tam qüvvəyə minməsi Avropa İttifaqının üzvü olan 28 ölkənin milli parlamenti, Avropa parlamenti, Gürcüstan parlamenti tərəfindən təstiq edilməsindən sonra baş verəcək. Bu prosesi güman edildiyinə görə, 2-3 il lazım gələcək.

Razılaşmanın həyata keçirilməsi Gürcüstanın milli xüsusiyyətlərinin nəzərə alınması ilə baş verəcək. Avropa İttifaqı islahatlarının həyata keçirilməsində ekspertlər ilə və dövlət büdcəsi üçün vəsaitlərin ayrılması yolu ilə Gürcüstana yardım göstərəcək. Gürcüstan, həmçinin Avropanın maliyyə təşkilatlarından infrastruktur layihələrinin (10 cümlədən yolların, körpülərin, su təchizatı sistemlərinin və sair) həyata keçirilməsi üçün vəsaitlər ala biləcək.

Avropa İttifaqı beynəlxalq aləmdə tanınan hüdudlar daxilində Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir və Gürcüstana sülh yolu ilə ərazi bütövlüyünün bərpasında yardım göstərir ki, bu da assosiyasiyalашdırma razılaşmasının imzalanmasından sonra da davam etdiriləcək.

Assosiyasiyalашdırma razılaşmasına uyğun olaraq Avropa İttifaqı ilə vizasız gediş-gəlişin təmin edilməsi üçün Gürcüstan və Avropa bütün lazım olan tədbirləri həyata keçirəcək.

Assosiyasiyalашdırma razılaşması ilə Avropa İttifaqı arasında azad ticarət nəzərdə tutulubdur ki, bu da Avropa ölkələrinə gömrük rüsumu olmadan Gürcüstanda istehsal olunan praktiki olaraq bütün məhsulların çıxarılması deməkdir.

GÜRCÜSTAN- AVROPA İTTİFAQININ ASSOSİYASİYALAŞDIRMA BARƏSİNDƏ RAZILAŞMA BƏLƏDÇİSİ

Assosiyasiyalашdırma razılaşmasının həyata keçirilməsi nəticəsində Gürcüstanda həyat səviyyəsi yüksələcək, o cümlədən:

1. İnsan haqlarının müdafiəsi yaxşılaşdırılacaq və qanunun aliliyi təmin ediləcək;
2. Məhkəmə hakimiyyətinin müstəqilliyi və ədalətə əlin yetərliliyi artırılacaq;
3. Söz və mətbuat, eləcə də birliklərin azadlığına imkanlar yaradılacaq;
4. Doğma dildə ibtidai təhsil daha da əlverişli olacaq;
5. Ölkənin idarə edilməsinə ictimaiyyətin cəlb olunması yaxşılaşdırılacaq;
6. Rayonlar arasında sosial-iqtisadi qeyri-bərabərliyin azaldılmasına və bölgələrdə yaşayan əhalinin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılmasına imkanlar yaradılacaq;
7. Gürcüstanın bölgələri ilə Avropa İttifaqının üzvü olan ölkələrin bölgələri arasında əməkdaşlıq imkanları artırılacaq;
8. Gürcüstanın bölgələrinə Avropa İttifaqı proqramlarının və layihələrinin həyata keçirilməsində daha artıq iştirak etmək imkanı veriləcək;
9. İşlə təmin etmək ilə və əmək ilə əlaqədar hər cür ayrı seçkilinin aradan qaldırılmasına imkanlar yaradılacaq.
10. İşlə təmin olunanların hüquqlarının qorunması yaxşılaşdırılacaq;
11. Əmək ilə əlaqədar qanunvericiliyin praktikada həyata keçirilməsinə nəzarətin edilməsi məqsədi ilə xüsusi xidmət yaradılacaq;

12. Əmək şəraitlərinin yaxşılaşdırılmasına imkanlar yaradılacaq;
13. İşlə təmin olunanların sağlamlığının və təhlükəsizliyinin qorunması məqsədi ilə əmək standartları tətbiq ediləcək;
14. Ədalətli sosial müdafiə sisteminin formalaşdırılmasına imkanlar yaradılacaq;
15. Sağlamlığın qorunması sistemi gücləndiriləcək və tibb xidmətinin keyfiyyəti yaxşılaşdırılacaq;
16. Xəstəliklərin prevensiyasına, ilkin mərhələdə aşkar olunmasına və nəzarətinə daha artıq diqqət yetiriləcək;
17. Həyatın sağlam tərzə təşviq ediləcək;
18. Özəl mülkiyyət və intellektual mülkiyyət hüquqlarının, o cümlədən əmtə əlamətlərinin, coğrafi əlamətlərin, dizaynın, patentlərin və sair qorunması yaxşılaşdırılacaq;
19. Mütəşəkkil cinayətə, terrorizmə, korrupsiyaya, narkotik maddələrdən qeyri-qanuni istifadə olunmasına, insan alverinə (trefikinə) qarşı mübarizə gücləndiriləcək;
20. Yalnız zərərsiz qidalar və təhlükəsiz məmulatlar satılacaq;
21. Gürcüstanda Avropa İttifaqının bazarlarına uyğun gələn bazarlar yaradılacaq;

22. Gürcüstan ilə Avropa İttifaqı arasında ixrac və idxal prosedurları asanlaşdırılacaq;
23. Rəqəbət mühiti yaxşılaşdırılacaq;
24. Gürcüstan iqtisadiyyatının bütün sahələrində, o cümlədən energetika, kənd təsərrüfatı, turizm, infrastruktur, ətraf mühitin mühafizəsi, mədəniyyət və sair sahələrdə sərmayələr artırılacaq;
25. Yeni şirkətlər təsis ediləcək və əlavə iş yerləri yaradılacaq;
26. Gürcüstan Avropa İttifaqının vahid energetika sisteminə qatılacaq;
27. Gürcüstanın energetika təhlükəsizliyi artırılacaqdır ki, bu da elektrik enerjisinin və təbii qazın istifadəçilərə fasiləsiz olaraq ötürülməsini nəzərdə tutur;
28. Gürcü məhsulunun (o cümlədən kənd təsərrüfatı məhsulunun) keyfiyyəti, onun dünya və Avropa İttifaqı bazarlarında rəqəbat aparıcı qabiliyyəti artırılacaq;
29. Kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı üçün yeni müəssisələr yaradılacaq. Eləcə də mövcud kənd təsərrüfatı müəssisələrinin yeniləşdirilməsi, modernləşdirilməsi baş verəcək;
30. Ölkənin ərazisi heyvan və bitki xəstəliklərinin gətirilməsindən və yayılmasından daha yaxşı mühafizə olunacaq;
31. Avropa İttifaqından gələn turistlərin miqdarı artacaq;

32. Ali təhsilin keyfiyyəti artırılacaq və Avropa standartlarına yaxınlaşdırılacaq;
33. Avropanın və Gürcüstanın ali təhsil və tədqiqat müəssisələri arasında əməkdaşlıq genişləndiriləcək;
34. Tələbələrin, alimlərin və professor-müəllimlərin iştirak etdiyi mübadilə proqramlarının miqdarı artırılacaq;
35. Peşə təhsili və yenidən hazırlamaq sistemi inkişaf etdiriləcək;
36. Yol, (quru) dəniz, hava nəqliyyatının keyfiyyəti və təhlükəsizliyi inkişaf etdiriləcək;
37. Su kəmərləri sistemlərinin nizama salınması və əhalinin təmiz içməli su ilə təmin olunması məqsədi ilə layihələr həyata keçiriləcək;
38. Şəhərlərdə, eləcə də bölgələrdə, içməli suyun və havanın keyfiyyətinə daimi nəzarət həyata keçiriləcək;
39. Göllərin və Qara dənizin sahil sularının keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün abadlıq işləri aparılacaq. Çimərlik sularında çirkəndirici şeylərə müntəzəm nəzarət həyata keçiriləcək;
40. Ətraf mühitin mühafizəsi qayğısına qalmaq üçün müvafiq ətraf mühitin mühafizəsi texnologiyalarının tətbiqi yolu ilə müəssisələrin öhdəlikləri artırılacaq.
41. «Çirkəndirən ödəməlidir» prinsipi işə düşəcək - Tullantıları əmələ gətirən və ya sahibi tullantıların azaldılması ilə, zərərsizləşdirməsi ilə əlaqədar və təhlükəsiz olaraq onların yerləşdirilməsi ilə əlaqədar məsrəfləri çəkməlidir;

42. Zibilliklərin durumu yaxşılaşdırılacaq; tullantıları emal edən müəssisələr işə düşəcək;
43. Daşqın risklərinin azaldılması istiqamətində tədbirlər görülməli;
44. Bioçoxcəhətliliyin, o cümlədən yox olmaq dərəcəsinə çatan flora və fauna növlərinin mühafizəsi mexanizmləri dolğunlaşdırılacaq. Onların durumu və məskunlaşma mühiti yaxşılaşdırılacaq;
45. Meşə ehtiyatlarının idarə olunması, siyahıya alınması və Avropada mövcud olan təcrübədən ağılla istifadə olunması tətbiq ediləcək;
46. Ağac-meşənin qeyri-qanuni kəsilməsi və qeyri qanuni ticarətinin qarşısının alınması məqsədi ilə nəzarət sistemi dolğunlaşdırılacaq;
47. Gürcüstanın mədəni çoxcəhətliliyinə imkanın yaradılmasını təmin edən mədəniyyət siyasətinə imkanlar yaradılacaq;
48. Avropa İttifaqının üzvü olan ölkələrdə Gürcüstan mədəniyyətinin populyarlaşdırılmasına imkanlar yaradılacaq;
49. Bütün istifadəçilərə coğrafi məkanə baxmayaraq, əlyətərli dəyəərə telekommunikasiya xidmətinin göstərilməsinə imkanlar yaradılacaq;
50. Telekommunikasiya xidmətləri növlərinin çoxcəhətliliyinə və yeni kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinə imkanlar yaradılacaq.

